

Aleš Berger

Litanije

I.

Ko plašna zala specializantka
zarana ga bo snela z aparata
in padla čezenj snažna bo ponjava;
ko bela halja mu zatresne vrata,
usmili se njegove reve, Satan.

Ko vse do slednje izrekel bo besede
in plesen jih do nemosti prevleče;
ko se bo stresel, sam s seboj na tesnem,
na sebe besen in do drugih gneven,
usmili, Satan, se njegove reve.

Ko bodo v tisti belkasti sinjini,
ki so izmili jo jutranji bliski,
ugasnili, do prvega, spomini
in liščki bodo, bolj kot grob, molčljivi,
njegove reve, Satan, se usmili.

Ko v morje blodenj zadnjikrat zaplove
in bo le senca sonce nove zore;
ko pojde, sam, na konec svoje zgodbe,
kjer, kdor je človek, več naprej ne more,
usmili, Satan, reve se njegove.

II.

Ko je odpahnjjen v neki drug teater,
kjer barve so samo naris pozabe;
ko ugasne, v pišu, migetavi plamen,
ki žgal je, bakla, tolikere rane,
odpusti mu nedolžno grešnost, Angel.

Ko je prepozno še celó za grozo
(saj možnost zanjo je samo navzočnost),
ko polno je, povsod okrog, prostorov
in ne dovolj za eno gluho lozo,
odpusti, Angel, grešnost mu nedolžno.

Ko v večnost mine, kar je kdaj bolelo,
ko veko mu zagrne topa slépost
in vse bo snežno belo polje, nemo,
ki mu za vedno bo ostalo nedogledno,
odpusti, Angel, mu nedolžno grešnost.

Ko vzburi se v nepredstavljivi muki,
kjer zadnji so poljubi slani, tuji,
ko ves zasluti, da so zdaj trenutki,
ko jutri več ne bo, in ne kdaj drugič,
nedolžno grešnost, Angel, mu odpusti.

III.

V nenehni, nezasitni žgoči žeji
po sebi, svojem temnem dnu zavesti,
ne v blagi senci, venomer v pripeki,
po lastni meri skušal je živeti;
naj v molku se spočije, zmeraj, Večni.

Ne v dvomu, v tistem neprenehnem krogu,
ki, ves čas v molu, tiplje proti robu,
in, proti toku, ga ne bo k pomolu,
k utvarnem domu na zmišljenem otoku;
naj se spočije, večni Zmeraj, v molku.

Nemiren, ko je slutil nove dimenzije
jezika, ki ugrizne, ko zasije;
išoč, skoz rime, nove evfonije
svetá; čez mehki videz temni smisel;
naj, zmeraj Večni, v molku se spočije.

Razštekán, plen vročičnega nereda,
pogleda kalnega v polnočnih zmedah,
kjer se v steklenkah meša nova vera;
ko senca se ločuje od telesa,
naj v molku se spočije, Večni, Zmeraj.

IV.

Ko z zadnjo muko zgnete štukaturo,
kjer, v drugo, ni ničesar za poljubom,
ko, z duhom, prebudi se pod perutjo,
kjer trumo vzslíši, angelov, brezšumno,
položi ga k oddihu, Najbolj Umno.

Ob svitu, v najbolj drobcenem prešivu
lučí, ko rad bi kvišku, v ostrem blisku,
in so vsi tu, a ni nobeden blizu,
v križišču, ki se steka proti Stiksu,
položi, Najbolj Umno, ga k oddihu.

Ko bo zaprosil, da je zdaj zadosti,
in bosti se bo nehal, z vsem, ob zori,
kjer, bosí, najdemo se v zadnji rosi
pred belimi predori, v črni grozi,
k oddihu, Najbolj Umno, ga položi.

Polnago, z ne le eno živo rano,
ugaslo pričo tolikih požarov,
to rávnost, kjer je zevala prepadnost,
telo, predano v nepreklicno sámost,
k oddihu ga položi, Umno, Najbolj.

V.

Ko, zmučen, več ničesar ne imenuje,
in, nerazumljen sredi nemih slutenj,
zapluje, kjer vrtnčijo se ujme,
okrušen do nezgovorljive muke,
zasidraj mirno ga v pristanu, Tuje.

Ko v zraku smrad lizolast po porazu
zaveje, ko v prekату zabobni po navčku
in, gornik v padu, kralj v zavratnem matu,
spozná: prekmalu šlo je vse to k vragu,
zasidraj, Tuje, mirno ga v pristanu.

Ko se zatiša rezka bolečina
in ivnat molk še zadnji zvok popivna;
ko se približa tista pokrajina,
kjer, kdove, ni hudiča in ne križa,
v pristanu, Tuje, mirno ga zasidraj.

Ko začutilo bo telo vreznino,
neizbrisljivo, ki zaseka v tkivo,
in s krikom se bo povrnilo,
kar pravkar živo je bilo, v tišino,
v pristanu, Tuje, ga zasidraj, mirno.

VI.

Ko na slemenu šibki žar po kresu
zamre in, v novem štetju, na obnebjū
poblisne, kar, kljub vsemu, je v telesu:
dah po začetku, védenje o sebstvu,
pobožaj, Pravi, zjutraj ga k slovesu.

Ko res zaključva, kar je zadnja skušnja,
onstran naključja, brezprizivna nuja,
in se, začuda (?), vendarle prebuja
mehkobna slutnja drugega azura,
pobožaj ga k slovesu, Pravi, zjutraj.

Ko, sredi joka na površju, stopa,
kjer zginja voda votlega ponora,
in, kamor mora, ni več čista groza,
temveč svetloba novega prostorja,
k slovesu, Pravi, zjutraj ga pobožaj.

Ko se odpravi proti mirni planji
nad nami, trepetavi med gorami,
in nas pozdravi, ki smo preostali,
vedoč, da dviga, zadnjič, se k pozabi,
k slovesu zjutraj ga pobožaj, Pravi.

Vsaka od kitic *Litanij* v prvih štirih verzih uporabi, znotraj in na koncu verza, po eno žensko asonanco. Teh se torej, različnih, v pesnitvi zvrsti (dvakrat po) 24, le ena (U-U) manj, kot jih omogoča "samoglasniškost" slovenskega jezika. Patos, ki je naravni spremljevalec trenutkov, ko vzklicujemo končnost, naj bi bil zaradi teh omejitev oziroma zahtev obrzdan – ali intenziviran – v na pogled čudaškem *urjenju v slogu*, a naj je kombinatorika v osnovi še tako hladna in trezna, je v procesu nastajanja besedila generirala marsikateri presenetljiv emocionalni odvod.

A. B.